

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod arbennig a gynhaliwyd ar 28 Ionawr, 2013

PRESENNOL:	Cynghorydd Ieuan Williams (Is-Gadeirydd) (Yn y Gadair) Cynghorwyr E.G.Davies, Eric Jones, G.O.Jones, H.Eifion Jones, G.W.Roberts, OBE, Elwyn Schofield
WRTH LAW:	Dirprwy Brif Weithredwr Cyfarwyddwr Cymuned Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Cyfarwyddwr Datblygu Cynaliadwy Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) Pennaeth Swyddogaeth (Cyfreithiol a Gweinyddol) Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) Pennaeth Gwasanaeth (Cyllid) Pennaeth Gwasanaeth (Adnoddau Dynol) Rheolwr Gwasanaethau TG (Mr Barry Eaton) Rheolwr Sgriwtini (Bev Symonds) Swyddog Pwyllgor (ATH)
YMDDIHEURIADAU:	Y Cynghorwyr Vaughan Hughes, W.I.Hughes, W.T.Hughes, R.Dylan Jones, Selwyn Williams
HEFYD YN BRESENNOL:	Y Cynghorwyr W.J.Chorlton (Deilydd Portffolio Cyllid), Ms Gill Lewis (Uwch Ymgynghorydd Ariannol), Mr Tony Furber (Cyfrifydd)

Rhoddodd y Cadeirydd groeso i bawb a oedd yn bresennol i'r cyfarfod Arbennig hwn o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol.

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb.

2 YMGYNGHORI AR GYLLIDEB 2013/14

Cyflwynwyd er sylw ac ystyriaeth y Pwyllgor, gynigion drafft cychwynnol y Pwyllgor Gwaith ar gyfer Cyllideb 2013/14 fel yr oeddent wedi eu cynnwys yn y ddogfen ymgynghori 'Wynebu'r Heriau'. Roedd yr adroddiad yn crynhoi cynigion Cyllidebol/Gwella penodol y Pwyllgor Gwaith ar gyfer blwyddyn ariannol 2013/14 ynghyd â'i strategaeth ariannol ar gyfer y tymor canol a blaenoriaethau'r Cyngor o fewn y cyd-destun o galedi ariannol ac economaidd a'r ffactorau lleol a oedd yn dylanwadu ar y broses o osod y gyllideb mewn perthynas â'r heriau a'r cyfleoedd cymdeithasol - economaidd; patrymau poblogaeth, materion ffordd o fyw, a pherfformiad y Cyngor.

Rhoddodd y Cadeirydd gyflwyniad byr ar y prif ystyriaethau y gallai'r Pwyllgor fod angen rhoi sylw iddynt wrth drafod cynigion cyllideb 2013/14, gan gyfeirio hefyd at y ceisiadau am wybodaeth ar gyfer gwaith sgriwtini paratoadol a gododd o'r cyfarfodydd rhwng cadeiryddion / is-gadeiryddion sgriwtini a gweithdai yn ystod y broses o ffurfio'r gyllideb yn y cyfnod cyn ac ar ôl y Nadolig.

Rhoddodd Mrs Gill Lewis, y Prif Ymgynghorydd Ariannol, ddisgrifiad o sut y lluniwyd y gyllideb ddisymud ar gyfer 2013/14 a'r ffactorau a oedd yn effeithio ar y broses honno gyda chyfeiriad arbennig at yr adroddiad ar y cynigion cyllidebol cychwynnol a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ar 7 Ionawr 2013. Roedd bwlch cyllido blwyddyn ariannol 2013/14 ar hyn o bryd yn £2.85m er bod gwaith ar adolygu a diweddarau'r ffigurau yn parhau. Roedd strategaeth gyllidebol wedi ei ffurfio a oedd yn caniatáu diogelwch i gyllidebau addysg a gofal cymdeithasol yn unol â disgwyliadau Llywodraeth Cymru, gyda hynny'n golygu bod gofyn i wasanaethau eraill nodi arbedion ar lefel o

7%. Gofynnwyd i'r gwasanaethau hynny ddangos beth fyddai arbedion o 7% yn ei olygu ac roedd y wybodaeth honno i'w gweld yn Atodiad B ac roedd Atodiad C yn dangos yr effaith ar wasanaethau unigol. Roedd bidiau twf i'w gweld yn Atodiad CH i adroddiad 7 Ionawr, gyda nodyn eglurhaol yn dweud a oeddent wedi eu hargymell ai peidio fel rhan o becyn y gyllideb. Cyfeiriodd y Swyddog at y sefyllfa o safbwynt Arian Argyfwng, Arian wrth Gefn a Balansau, gan wneud sylw arbennig ar ddigonolrwydd arian wrth gefn yr Awdurdod ar hyn o bryd yng nghyd-destun dyfyniad gan Brif Weithredwr CIPFA oedd yn cynghori y dylid bod yn wyladwrus wrth ddefnyddio arian wrth gefn unwaith-yn-unig i gyllido diffygion mewn cyllid ailadroddus. Roedd y cyngor hwn yn cyd-fynd â'r ffordd yr oedd Swyddogion yn gweld pethau. Dywedodd y Prif Ymgynghorydd Ariannol bod yn rhaid cael cydbwysedd rhwng cael cyllideb gynaliadwy wrth symud ymlaen a bod yn ofalus i gynnal lefel yr arian wrth gefn. Roedd y balansau wedi eu hadolygu a gwnaed cynnig i ddefnyddio rhywfaint ohonynt sy'n caniatáu ar gyfer peidio rhoi swm o'r neilltu yn 2013/14 tra'n cynnal lefel gyffredinol o arian wrth gefn sy'n ddigonol.

Cafwyd adroddiad gan y Dirprwy Brif Weithredwr yn benodol ar gynigion i arbed yn y gwasanaethau corfforaethol a'r targed o £239k oedd yn Atodiad C. Cyfeiriodd at y buddsoddiad sylweddol a wnaed mewn blynyddoedd blaenorol yn y gwasanaethau corfforaethol er mwyn cryfhau capasiti i gyfarfod â gofynion ychwanegol ac eglurodd ei bod yn rhagweld y gellid gwneud nifer o arbedion corfforaethol unwaith yr adolygir y gwasanaethau TG ac ar ôl gwneud mwy o waith mwy manwl ar faterion trawsnewid. Felly, tra bo'r arbedion ar gyfer 2013/14 i'w gweld yn gyfyngedig, y farn yw bod y gwasanaethau corfforaethol angen mwy o amser i roi rhai o'r rhaglenni trawsnewid ar waith o safbwynt defnyddio TG yn fwy effeithiol a gweithredu systemau mawr newydd fel y Ledger a'r Systemau AD ac i'r arbedion ddod i'r amlwg. Aeth y Swyddog ymlaen i egluro mai un o'r prif amcanion ac un o'r ffynonellau tebygol o fedru gwneud arbedion yw trwy drawsnewid y ffordd y mae'r Awdurdod yn gweithio a'r lefel o fiwrocratiaeth sydd ynghlwm wrth y dulliau o weithredu. Ymhelaethodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Pennaeth Gwasanaeth (Cyllid) wedyn ar sut y byddai cyflwyno'r system Ledger ariannol newydd yn cynhyrchu arbedion.

Rhoddodd Aelodau'r Pwyllgor ystyriaeth ofalus i'r holl wybodaeth a gyflwynwyd yng nghyswllt cynigion Cyllideb 2013/14. Roedd y canlynol yn faterion yr oedd yr Aelodau angen cael eglurhad ac esboniad arnynt ac fe wnaed y sylwadau a ganlyn -

- Cronfeydd argyfwng. Gofynnwyd i Swyddogion egluro beth oedd pwrpas y gwahanol gronfeydd a oedd wedi eu nodi yn Atodiad A i adroddiad Ionawr 7 i'r Pwyllgor Gwaith ac yn adran 4.1 yr adroddiad, eu statws cyfredol, y swm oedd wedi ei ddyrannu i bob cronfa argyfwng a'r amcanion wrth wneud y dyraniadau hynny. Cyfeiriwyd yn arbennig at y gronfa ar gyfer cost newid a'r diffyg eglurder ynglŷn â'r hyn oedd yn dod o dan y gronfa o safbwynt capasiti ychwanegol i yrru'r rhaglenni newid yn eu blaenau.
- Cyfeiriwyd yn arbennig hefyd at y Gronfa Ddiswyddo a holwyd a oedd y £1m a oedd wedi ei osod o'r neilltu ar gyfer blwyddyn ariannol 2012/13 wedi ei wario; a oedd hynny wedi arwain at leihad yng nghostau cyffredinol staff a gwir lefel y gostyngiad, ac a oedd y strategaeth yn cynrychioli gwerth am arian o ystyried bod cyfanswm costau cyflogau'r Awdurdod yn 2013/14 yn uwch nag yn 2012/13.
- Arian wrth gefn. Gofynnwyd i Swyddogion ddarparu dadansoddiad o lefelau cyfredol yr arian wrth gefn ar draws y Cyngor, yn cynnwys arian wrth gefn a glustnodwyd, balansau cyffredinol ac arian wrth gefn y gwasanaethau ac egluro'n fanylach beth sy'n cael ei gyfrif fel lefel dderbyniol o ran digonolrwydd yr arian wrth gefn. Ceisiwyd cael eglurhad hefyd o'r rhesymeg dros y cynnig bod £500k ychwanegol yn cael ei ddyrannu i arian wrth gefn canolog ac a oedd hyn yn gynnig anarferol. Gan gyfeirio at arian wrth gefn gwasanaethau, roedd yna gwestiynau yn arbennig ynglŷn â'u defnydd arfaethedig a chyflwynwyd safbwynt y dylai'r ychwanegiad arfaethedig o £500k i'r arian wrth gefn canolog gael ei dynnu o falansau'r holl wasanaethau.
- Gwnaed awgrymiadau mewn perthynas â gwneud defnydd gwell a mwy creadigol o Fenthyca Pwylllog mewn hinsawdd o logau/cyfraddau benthyca isel, yn arbennig yng nghyd-destun uwchraddio'r stad fân ddaliadau ac effaith hynny o ran creu gwaith.
- Cafwyd awgrymiadau mewn perthynas â gwneud gwell defnydd o adeiladau'r Awdurdod a gwneud defnydd o leoedd gwag sydd yn yr adeiladau ar hyn o bryd gyda golwg ar ostwng gorbenion a hefyd y posibilrwydd o werthu unedau nad oes mo'u hangen.
- Staff contractyddol ac asiantaeth. Cyfeiriwyd at ddefnyddio staff asiantaeth dros dymor hir a staff o dan contractau yn y gwasanaethau corfforaethol a cheisiwyd cael eglurhad o'r

cynlluniau i leihau'r ddibyniaeth ar staff asiantaeth nad ydynt yn rhai parhaol a'r costau cysylltiedig.

- Ceisiwyd cael eglurhad ar y gostyngiad o £20k a ragwelwyd yng nghyfanswm costau lwfansau'r Aelodau. Roedd teimlad bod y swm yn rhagamcan ceidwadol ac nad oedd yn adlewyrchu'r gwir arbediad yn dilyn lleihau nifer yr Aelodau ar ôl Mai 2013.
- Ceisiwyd cael eglurhad ar y cais am arian twf £300k fel buddsoddiad a chyfraniad y Cyngor i'r Rhaglen Ynys Ynni o ran ar ba sail yr oedd wedi ei gynnwys fel rhan o'r gyllideb; a oedd yn wariant unwaith-yn-unig neu'n gyllid ailadroddus ac am beth y byddai'r cyllid yn talu. Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Datblygu Cynaliadwy bod y cais yn un am £300k am 3 blynedd a'i fod yn cynrychioli gwariant fyddai'n denu arian cyfatebol a gwasanaethau o ffynonellau ac asiantaethau eraill ac a fyddai'n cael ei ddefnyddio i gefnogi'r gwaith o ddatblygu ffrydiau gwaith, sgiliau, y gadwyn gyflenwi ac isadeiledd strategol.
- Risgiau. Ceisiwyd cael eglurhad a oedd ystyriaeth wedi ei rhoi i'r risg o beidio â gweithredu'r arbedion yn llawn ac a oedd y rheini wedi eu cynnwys yn y gofrestr risg.
- Statws y Rhaglen Blaenoriaethau Fforddiadwy ac a oedd y rhaglen hon wedi ei disodli gan gynigion arbedion 2013/14.
- A oedd gostwng cyllidebau cynnal a chadw Priffyrdd a chynnal ysgolion mewn gwirionedd yn gam gwag oherwydd y gallai arwain at orfod gwario mwy yn y tymor hir? Eglurodd y Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes bod cyfeiriad wedi ei wneud at leihau cyllidebau cynnal a chadw ysgolion yn y cynnig gwreiddiol o arbedion posibl a nodwyd, ond nid oedd y cynnig wedi ei gynnwys yn Atodiad B2 yn y pecyn ymgynghori terfynol.
- Ffioedd a thaliadau. Awgrymwyd y dylid ystyried adolygu'r cap o 2% ar gynnydd mewn ffioedd a thaliadau, a hynny er mwyn lliniaru'r baich ar y trethdalwr fel bod y cynnydd yn disgyn ar y defnyddiwr gwasanaeth.

Ymatebodd y Swyddogion a'r Deilydd Portffolio Cyllid gan roi eglurhad ar bob un o'r materion a godwyd. Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr wrth y Pwyllgor y byddai yna Raglen Flaenoriaethau Fforddiadwy newydd yn seiliedig ar agwedd fwy strategol i greu arbedion mewn paratoad ar gyfer y Cyngor newydd. Dywedodd bod angen cynnydd o'r adolygiadau gwasanaeth i greu strategaeth arbedion wedi ei chysylltu gyda'r rhaglenni trawsnewid gwasanaeth mewn perthynas ag ysgolion, gwasanaethau hamdden, llyfrgelloedd a gofal cymdeithasol. Rhaid hefyd ystyried arbedion o ran ffyrdd o weithio, ail-gyflunio'r defnydd o adeiladau, a gwneud gwell defnydd o systemau TG. Dywedodd y Swyddog y bydd yn rhaid i'r Cyngor newydd gymeradwyo'r Strategaeth Arbedion ar ôl mis Mai 2013, ond byddai mewnbyn gan yr aelodau presennol yn cael ei groesawu trwy gyfarfod arbennig neu anffurfiol o'r pwyllgor hwn neu drwy ddulliau eraill.

Penderfynwyd –

- **Nodi cynigion Cyllideb drafft 2013/14 fel yr oeddynt wedi eu cyflwyno.**
- **Awdurdodi'r Cadeirydd mewn ymgynghoriad â'r Rheolwr Sgrwtini a'r Grŵp Llywio Sgrwtini i ffurfio ymateb sgrwtini ffurfiol i Gynigion Cyllidebol y Pwyllgor Gwaith.**

CAMAU GWEITHREDU'N CODI:

- **Rheolwr Sgrwtini i gydlynu'r ymateb sgrwtini ffurfiol i Gynigion Cyllidebol 2013/14 cychwynnol y Pwyllgor Gwaith.**
- **Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) i gylchu data Chwarter 3 i'r Aelodau ynglŷn â lefel yr arian wrth gefn a'r balansau unwaith y bydd yr wybodaeth ar gael.**
- **Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) i roi eglurhad ysgrifenedig i'r Aelodau ar gyfer y ddarpariaeth arfaethedig o £500k i ailgyflenwi'r arian wrth gefn.**

**Cynghorydd Ieuan Williams (Is-Gadeirydd)
Yn y Gadair**